

ໂຄງການເຄືອຂ່າຍຂໍ້ມູນທີ່ດິນ
ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ

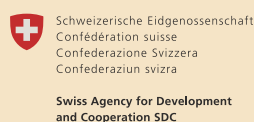
ຄົນເດືອດຮ້ອນຍ້ອນການປ່ຽນບຶງມາເປັນນາ

ຊຽນ ໂດຍ: ທ້າວ ສົມພິງ ບຸນພາສີ

ເພີ່ມທະວີການນຳໃຊ້ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາ
ກອນທຳມະຊາດ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ໃຫ້ຍືນຍົງໂດຍການສົ່ງ
ເສີມການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມ
ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ຄູ່ຮ່ວມງານ.

<http://www.rightslinklao.org>

ບ້ານ ໂພນສະຫວັນໃຕ້, ໜ່ວຍ 14, ເຮືອນເລກທີ 207
ເມືອງສີສັດຕະນາກ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ
ໂທ: +856 (0)21 312519
ແຟກ: +856 (0)21 315841

ອົງການບ້ານຈຸດສຸມສາກົນ (VFI)

ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ (NLMA)

ສະໜັບສະໜູນທຶນໂດຍ: ອົງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ການຮ່ວມມື
ແຫ່ງປະເທດສະວິດເຊີແລນ (SDC)

ບົດນຳ

ປະເທດລາວເປັນປະເທດທີ່ອຸດົມຮຸ້ງມີເຕັມໄປດ້ວຍຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍຫລັກ ແລະ ຍຸດທະສາດທີ່ສຳຄັນໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າໃຫ້ດີຂຶ້ນ ໂດຍອີງໃສ່ແຜນການນະໂຍບາຍຂອງພັກ ແລະ ລັດຖະບານ. ນີ້ກໍແມ່ນແຜນການໜຶ່ງຂອງລັດຖະບານ ທີ່ເລັ່ງໃສ່ໃນການພັດທະນາເຂດບ້ານຫ່າງໄກສອກຫລີກ, ເລີ່ມຕົ້ນຈາກການຜະລິດທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ. ເພື່ອແກ້ໄຂຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ໂດຍການຊອກຫາພື້ນທີ່ເພື່ອທຳການຜະລິດກະສິກຳ.

ເມືອງປະທຸມພອນ (ນາມສົມມຸດ) ເປັນເມືອງໜຶ່ງທີ່ມີຈຸດພິເສດພູມສັນຖານສະຫລັບຊັບຊ້ອນ ແລະ ມີຈຳນວນປະຊາກອນຫລາຍ, ແຕ່ເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດມີໜ້ອຍ. ສ່ວນໃຫຍ່ຈະເປັນຫ້ວຍ, ຮ່ອງ, ໜອງ ແລະ ບຶງ. ສະນັ້ນໂຄງການອາຫານເພື່ອແຮງງານ ຈຶ່ງໄດ້ຍື່ນມີເຂົ້າມາຊ່ວຍເຫລືອ ໂດຍຮ່ວມກັບທ້ອງການແຮງງານສະຫວັດດີສັງຄົມຂັ້ນເມືອງ, ເພາະຮູ້ວ່າເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດບໍ່ພຽງພໍຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນມີຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ເຂົ້າບໍ່ກຸ້ມກິນ.

ແຕ່ບັນຫາມີຢູ່ວ່າ ເມື່ອໂຄງການນີ້ໄດ້ດຳເນີນກິດຈະກຳໄປໃນໄລຍະໜຶ່ງກໍໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບອັນບໍ່ດີຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ສັດ, ພືດ ແລະ ຄວາມດຸ່ນດ່ຽງຂອງລະບົບນິເວດວິທະຍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ຍ້ອນວ່າໂຄງການບໍ່ໄດ້ມີການສຶກສາວິໄຈຂໍ້ມູນຢ່າງຖີ່ຖ້ວນ.

ກໍລະນີສຶກສານີ້ຈະນຳສະເໜີກ່ຽວກັບບັນຄວາມເດືອດຮ້ອນຂອງປະຊາຊົນເພີ່ມຂຶ້ນ, ຍ້ອນການປ່ຽນບຶງມາເປັນນາ. ຢູ່ບຶງປາຜາ ເຂດບ້ານແກ້ງນາງນວນ, ເມືອງປະທຸມພອນ, ແຂວງຈຳປາສັກ (ນາມສົມມຸດ) ທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບ ຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດ ຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ບັນຫາທີ່ສອງກ່ຽວກັບການຂາດຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຂອງພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ສາລະບານ

ບົດນຳ	I
ສາລະບານ	III
ຄວາມເປັນມາຂອງຂໍ້ຂັດແຍ່ງ.	1
ບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນເຂດບຶງປະລຸ.	3
ກຸ່ງວກັບລະບຽບກົດໝາຍທາງດ້ານອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ.	6
ການແກ້ໄຂບັນຫາຂອງໜ່ວຍງານທີ່ກຸ່ງວຂ້ອງ.	6
ວິເຄາະບັນຫາ ແລະ ສິ່ງທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ.	7
ພາກສະຫລຸບ.	8
ຂໍ້ສະເໜີແນະ.	8
ຄຳຖາມ.	9

1. ປະຫວັດຄວາມເປັນມາ

ບ້ານແກ້ງນາງອ່າງ ມີປະຊາຊົນທັງໝົດ 606 ຄົນ, ມີ 120 ຄອບຄົວ ແບ່ງອອກເປັນສາມລະດັບ ຄື: ລະດັບຮັ່ງມີ 8 ຄອບຄົວ, ລະດັບປານກາງ 102 ຄອບຄົວ ແລະ ລະດັບທຸກຍາກ 10 ຄອບຄົວ.

ອາຊີບຫຼັກຂອງຊາວບ້ານຢູ່ໃນຂົງເຂດນີ້ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໄປຂາຍ ຊຶ່ງມີພໍ່ຄ້າຄົນກາງມາຊື້ຢູ່ກັບບ້ານ. ບາງຊະນິດທີ່ເປັນຍາກສົ່ງຂາຍບ້ອນໃຫ້ແກ່ໂຮງງານຜະລິດຢາຊີເອັນພີ (CNP) ຢູ່ເມືອງປາກເຊ (ນາມສົມມຸດ). ນອກຈາກນີ້, ຍັງມີໝາກຈອງທີ່ເກີດຕາມທຳມະຊາດ ຊຶ່ງໄດ້ສ້າງລາຍຮັບ ສ່ວນໜຶ່ງໃຫ້ແກ່ເຂົາເຈົ້າ ນອກຈາກອາຊີບເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແລ້ວກໍຍັງມີອາຊີບຫາປາຢູ່ໃນບຶງປາຜ່ານມາເປັນອາຫານ ແລະ ຂາຍນຳອີກ.

ເນື່ອງຈາກມີປ່າໄມ້, ມີບຶງ ມີໜອງອຸດົມສົມບູນຊາວບ້ານຈຶ່ງພາກັນຫາປູຫາປາມາປະກອບອາຫານກິນ. ນອກຈາກໃສ່ເບັດໃສ່ຂໍແລ້ວ, ຊາວບ້ານມີວິທີການຫາປາທີ່ແຕກຕ່າງຈາກບ່ອນອື່ນຄືແຕ່ລະຄອບຄົວຈະຊຸດຫລຸມປາຈຳນວນໜຶ່ງໃສ່ບຶງໄວ້ຈະຫລາຍ ຫລື ໜ້ອຍຂຶ້ນກັບແຮງງານ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງຄອບຄົວນັ້ນ. ພໍຕົກລະດູແລ້ງຂອງແຕ່ລະປີນຳໃນບຶງຈະແຫ້ງລົງ ແລະ ຫລັງຈາກນັ້ນ, ຊາວບ້ານກໍຈະພາກັນໄປສະນຳອອກ. ແລ້ວຈັບເອົາປາທີ່ຖືກຂັງຢູ່ໃນຫລຸມນັ້ນ, ເພື່ອເອົາໄປຂາຍເອົາເງິນໄປຊື້ເຂົ້າມາກິນ.

ອ້ອມສອງແຄມບຶງປະລຸນີມີຊາວບ້ານຈຳນວນໜຶ່ງເຮັດນາປູກເຂົ້າໃສ່. ສ່ວນໃນລະດັບສູງຂຶ້ນໄປອີກກໍເຮັດໄຮ່ໃສ່, ແຕ່ເນື້ອທີ່ນາ ແລະ ເນື້ອທີ່ໄຮ່ນີ້ບໍ່ມີຫລາຍ ແລະ ບໍ່ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາຊົນ ຊຶ່ງນັບມື້ນັບຫລາຍຂຶ້ນເລື້ອຍໆ. ສະນັ້ນ, ອຳນາດການປົກຄອງ ເມືອງປະທຸມພອນ (ນາມສົມມຸດ) ຈຶ່ງມີນະໂຍບາຍຊອກຫາສະຖານທີ່ ຊຶ່ງເປັນບ່ອນທີ່ມີເງື່ອນໄຂສົ່ງເສີມໃຫ້ປະຊາຊົນເຮັດນາ. ທັງນີ້ກໍເພື່ອໃຫ້ປະຊາຊົນມີສະບຽງອາຫານກິນຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ຫລຸດພື້ນອອກຈາກຄວາມທຸກຍາກນັ້ນເອງ.

ເນື່ອງຈາກເຫັນວ່າ ບຶງປະລຸ ເປັນບຶງໃຫຍ່ມີເນື້ອທີ່ກວ້າງ 10 ເຮັກຕາ, ຖ້າຫາກເປັ່ງນ້ຳອອກໄດ້ ພຶດຊາວບ້ານທີ່ທຸກຍາກສິບຄອບຄົວກໍຈະມີດິນເຮັດນາ. ສ່ວນຊາວບ້ານທີ່ຮັ່ງມີ ແລະ ມີຖານະປານກາງນັ້ນ ເຂົາເຈົ້າມີໄຮ່ມີນາເປັນຂອງຕົນເອງຢູ່ແລ້ວ. ເມື່ອເປັນແນວນີ້ໂຄງການອາຫານເພື່ອແຮງງານ ແລະ ຫ້ອງການແຮງງານສະຫວັດດີຂອງເມືອງ ຈຶ່ງໄດ້ລົງມາປຶກສາຫາລືກັບອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ.

ໂຄງການອາຫານ ແລະ ແຮງງານຮັບປາກຈະໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອເຂົ້າແກ່ຊາວບ້ານ. ແຕ່ມີເງື່ອນໄຂວ່າ ຊາວບ້ານຕ້ອງອອກແຮງງານແລກປ່ຽນ ໂດຍການເປັ່ງນ້ຳອອກຈາກ ບຶງປະລຸ ເພື່ອໃຫ້ມີເນື້ອທີ່ເຮັດນາ, ຊາວບ້ານເອງກໍຢາກໄດ້ເຂົ້າມາກິນຢູ່ແລ້ວ ຈຶ່ງຕົກລົງປະຕິບັດໂຄງການນີ້.

2. ບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນເຂດບຶງປະລຸ

ການເປັນນ້ຳອອກຈາກບຶງເພື່ອເຮັດນາ ໂດຍແມ່ນໂຄງການອາຫານເພື່ອແຮງງານສະໜັບສະໜູນ ເປັນເຂົ້າຈຳນວນ 17 ໂຕນ ໃນເບື້ອງຕົ້ນໂດຍຈ່າຍລ່ວງໜ້າກ່ອນພຽງແຕ່ຈຳນວນ 8 ໂຕນ. ເພື່ອໃຫ້ຊາວບ້ານທີ່ໄປ ອອກແຮງງານຊຸດຮ່ອງເປັນນ້ຳນັ້ນ, ບຸກຄົນໜຶ່ງຈະໄດ້ເຂົ້າ 3 ກິໂລຕໍ່ວັນ. ນາຍບ້ານໄດ້ຕົກລົງກັບລູກບ້ານຢູ່ໃນ ກອງປະຊຸມກັນແລ້ວກໍພາກັນໄປຊຸດຮ່ອງເປັນນ້ຳອອກຈາກບຶງ.

ຕາມທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນກ່ຽວກັບການເປັນນ້ຳອອກຈາກ ບຶງປະລຸເພື່ອເຮັດນານີ້ຄື: ຊຸດເປັນຮ່ອງນ້ຳເພື່ອເປັ່ງ ໃຫ້ນ້ຳໄຫລອອກຊ່ອງທາງດຽວໂດຍຮ່ອງນ້ຳ ຈະມີຄວາມກວ້າງ 3 ແມັດ, ຍາວ 17 ແມັດ ແລະ ຊຸດລົງໃຫ້ເລິກ 2 ແມັດ. ພະນັກງານໂຄງການຄົນໜຶ່ງເວົ້າວ່າ “ຖ້າຊຸດຮ່ອງລະບາຍນ້ຳບໍ່ໄດ້ຕາມມາດຕະຖານທີ່ໄດ້ຕັ້ງໄວ້ ຈະບໍ່ມອບເຂົ້າທີ່ເຫລືອ 9 ໂຕນນັ້ນໃຫ້”.

ນາຍບ້ານໄດ້ຕົກລົງກັບລູກບ້ານຢູ່ໃນກອງປະຊຸມກັນແລ້ວກໍພາກັນໄປຊຸດຮ່ອງເປັນນ້ຳອອກຈາກບຶງ ໂດຍເຂົາເຈົ້າຈະໄດ້ເຂົ້າທັງໝົດ 17 ໂຕນເປັນຄ່າຕອບແທນຖ້າເຮັດພາລະກິດນີ້ສຳເລັດ. ຊາວບ້ານແຕ່ ລະຄົນທີ່ໄປອອກແຮງງານ ຈະໄດ້ເຂົ້າ 3 ກິໂລຕໍ່ມື້ໜຶ່ງ. ໃນເບື້ອງຕົ້ນໂຄງການເບີກເຂົ້າໃຫ້ຊາວບ້ານລ່ວງ ໜ້າກ່ອນ 8 ໂຕນ ສ່ວນອີກ 9 ໂຕນຈະເບີກໃຫ້ຕາມພາຍຫລັງ.

ເມື່ອຊຸດໄປໄດ້ໄລຍະໜຶ່ງ ຊາວບ້ານຄິດວ່າ ພວກຕົນໄດ້ຊຸດຮ່ອງນ້ຳຕາມບໍລິມາດ ແລະ ຂະໜາດທີ່ໄດ້ ກຳນົດກັນໄວ້ແລ້ວ, ແຕ່ພວກເຂົາເຈົ້າຊ້ຳພັດບໍ່ໄດ້ຮັບເຂົ້າທີ່ເຫລືອອີກເປັນສິ່ງຕອບແທນແຮງງານ. ເມື່ອເປັນແນວ ນັ້ນ, ພວກຊາວບ້ານຈຶ່ງພາກັນຢຸດເຊົາການຊຸດ. ສ່ວນໂຄງການອາຫານ ແລະ ແຮງງານກໍອ້າງວ່າ: ການຊຸດຮ່ອງ ນ້ຳຍັງບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້, ເພາະນ້ຳບໍ່ໄຫລອອກຈາກບຶງໄດ້ເທື່ອ ແລະ ບຶງກໍບໍ່ສາມາດກັບກາຍ ເປັນດິນນາໄດ້ເທື່ອ. ບັນຫານີ້ຈຶ່ງແກ່ຍາວ ກິນບໍ່ເຂົ້າຄາຍບໍ່ອອກ.

ຕໍ່ມານາຍບ້ານກໍຄິດຫາທາງອອກ. ນາຍບ້ານກໍໄດ້ເຕົ້າໂຮມສະມາຊິກບ້ານ ເພື່ອຈະປຶກສາຫາລື ເກັບເງິນໄປຈ້າງລົດມາຈົກຮ່ອງເພື່ອປ່ອຍນ້ຳ. ມູນຄ່າໃນການວ່າ ຈ້າງລົດຈົກມາຊຸດເອົາດິນເພື່ອລະບາຍນ້ຳ ອອກຈົນສຳເລັດທຸກຢ່າງນັ້ນຈະຕ້ອງໃຊ້ເງິນ 17 ລ້ານກີບ. ເມື່ອໝົດທັງບ້ານເປັນເອກະພາບກັນແນວນັ້ນແລ້ວ ກໍໃຫ້ລົດຈົກເລີ່ມລົງມືປະຕິບັດງານໄດ້. ເມື່ອການຈົກດິນອອກຈາກບຶງດຳເນີນໄປໄດ້ໄລຍະໜຶ່ງ ລົດຈົກເກີດ ຂັດຂ້ອງເຮັດວຽກຕໍ່ໄປບໍ່ໄດ້ອີກ ແລະ ເຈົ້າຂອງຕ້ອງການເອົາລົດຈົກຂຶ້ນເມື່ອສ້ອມແປງຢູ່ປາກເຊ. ບັນຫາທີ່ ຕາມມາຄືໜ້າວຽກທີ່ໄດ້ເຮັດບໍ່ໄດ້ຕາມຄາດໝາຍຮ້ອຍເປີເຊັນສຳເລັດພຽງສ່ວນໃດ, ສ່ວນໜຶ່ງເທົ່ານັ້ນ. ນ້ຳ ຖືກເບັ່ງອອກຈາກບຶງ ແລະ ກາຍມາເປັນເນື້ອທີ່ຈະສາມາດເຮັດນາໄດ້ນັ້ນມີພຽງ 3 ເຮັກຕາເຄິ່ງ. ດັ່ງນັ້ນ, ເຈົ້າ ຂອງລົດຈົກຈຶ່ງຂໍເງິນເປັນຄ່າແຮງງານພຽງ 12 ລ້ານກີບ.

ເມື່ອເປັນແນວນັ້ນ, ນາຍບ້ານຢາກເກັບຈາກຄອບຄົວທຸກຍາກໃຫ້ໄດ້ 12 ລ້ານກີບ. ເພື່ອມາຂຳລະໃຫ້ ແກ່ເຈົ້າຂອງລົດຈົກ. ແຕ່ຄອບຄົວເຫລົ່ານີ້ບໍ່ມີເງິນຈະໃຫ້, ນາຍບ້ານເວົ້າວ່າ “ຖ້າຫາກຄອບຄົວໃດ (ຄອບ ຄົວທຸກຍາກ) ຫາກບໍ່ມີເງິນມາຂຳລະເປັນຄ່າລົດຈົກຄອບຄົວລະໜຶ່ງລ້ານກີບແລ້ວ ຈະບໍ່ໄດ້ເນື້ອທີ່ນາ ເພາະ ຈະມອບໃຫ້ແຕ່ຜູ້ມີເງິນມາຈ່າຍຄ່າລົດຈົກເທົ່ານັ້ນ”. ໃນທີ່ສຸດຈຶ່ງໄດ້ຍືມເງິນຈາກຄອບຄົວລຽງຫວ່າງ ຜູ້ທີ່ຮັ່ງມີຢູ່ ໃນບ້ານໄປຈ່າຍໃຫ້ແກ່ເຈົ້າຂອງລົດຈົກ ໂດຍຊາວບ້ານຄິດວ່າ ຈະເອົາເຂົ້າ 9 ໂຕນ ຊຶ່ງເປັນສ່ວນທີ່ ເຫລືອ ຈາກໂຄງການນັ້ນໄປຂາຍແລ້ວເອົາມາໃຊ້ແທນຕາມຫລັງ.

ຕໍ່ມາຊາວບ້ານຈຶ່ງຂຶ້ນມາເມືອງ. ເພື່ອຂໍເອົາເຂົ້າ 9 ໂຕນຈາກໂຄງການ. ເມື່ອໄດ້ເຂົ້າຈຳນວນນີ້ໄປ ແລ້ວ, ຊາວບ້ານບໍ່ສາມາດຈະເອົາໄປຂາຍໃຫ້ໄດ້ເງິນພໍຈຳນວນ 12 ລ້ານກີບ. ເພື່ອໃຊ້ແທນຄືນໃຫ້ຄອບຄົວ

ລູກຫວ່າງ. ໃນທີ່ສຸດນາຍບ້ານກໍຕົກລົງໃຫ້ຄອບຄົວ ລູກຫວ່າງ ມີສິດໃນການຄຸ້ມຄອງດິນສາມເຮັກຕາເຄິ່ງ ເພື່ອເຮັດນາຂອງຕົນເອງ.

ມີຄຳຖາມວ່າ ຄັນຊັ້ນເຂົ້າ 9 ໂຕນທີ່ເຫລືອຊຶ່ງຊາວບ້ານໄດ້ມາຈາກໂຄງການເດ່ ເອົາໄປໄວ້ໃສ? ຄຳຕອບຄືສິບຄອບຄົວທຸກຍາກແບ່ງບັນກັນເອົາໄວ້ກິນ ໂດຍອ້າງວ່າ ພວກຕົນໄດ້ສູນເສຍຫລຸມປາ ຊຶ່ງເປັນແຫລ່ງທຳມາຫາກິນຂອງພວກຕົນໄປ. ຫລຸມປາສ່ວນຫລາຍຈະຢູ່ເບື້ອງລຸ່ມຄືຢູ່ໃນລະດັບຕ່ຳຂອງບໍລິເວນບຶງ ຊຶ່ງຕໍ່ມາໄດ້ກາຍມາເປັນເນື້ອທີ່ນາຂອງຄອບຄົວ ລູກຫວ່າງ ນັ້ນເອງ, ສ່ວນຢູ່ເບື້ອງເທິງຂອງບຶງນັ້ນບໍ່ມີຫລຸມປາຫລາຍປານໃດ.

ເມື່ອບໍ່ມີຊ່ອງທາງທຳມາຫາກິນ ຊາວບ້ານທຸກຍາກ 2 ຄອບຄົວໄດ້ພາກັນຖາກຖາງບຸກເບີກແຄມບຶງໄດ້ໜຶ່ງເຮັກຕາເຄິ່ງເພື່ອປູກເຂົ້າ. ນາຍບ້ານເອງຢາກໄດ້ດິນເປັນຂອງຕົນເອງເພື່ອເຮັດນາຈຶ່ງມາຍາດ ແຍ່ງເອົາດິນໃນບໍລິເວນນີ້ຈາກຄອບຄົວທີ່ທຸກຍາກ ຈົນກາຍເປັນບັນຫາຂັດແຍ່ງກັນ. ສ່ວນອີກ 8 ຄອບຄົວທີ່ທຸກຍາກນັ້ນຖືວ່າ ບໍ່ມີດິນປູກຝັງທຳກິນຫຍັງເລີຍ ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນເຂົາເຈົ້າໄດ້ສູນເສຍຫລຸມປາ ຊຶ່ງເປັນແຫລ່ງທຳມາຫາກິນຂອງພວກຕົນຕະຫລອດໄປເຂົ້າກັບຄຳເວົ້າທີ່ວ່າ “ຍິ່ງທຸກຍິ່ງຊຳເຕີມເຂົ້າໄປອີກ”.

3. ກຽວກັບລະບຽບກົດໝາຍທາງດ້ານອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ.

ນາຍບ້ານໄດ້ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນຂອງມາດຕາ 53.3 ການຄຸ້ມຄອງພົນລະເມືອງພາຍໃນບ້ານ, ສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ປະຊາຊົນມີອາຊີບຄົງທີ່ ແລະ ມີວຽກເຮັດງານທຳ.

➤ ກຽວກັບລະບຽບກົດໝາຍທາງດ້ານທີ່ດິນ.

ໃນມາດຕາ 18 ໄດ້ລະບຸໄວ້ວ່າ “ອົງການປົກຄອງເມືອງ, ເທດສະບານເປັນຜູ້ພິຈາລະນາຕົກລົງມອບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳທີ່ຢູ່ໃນການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນໃຫ້ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງນຳໃຊ້ໂດຍອອກໃບຍັງຢືນທີ່ດິນໃຫ້. ໃບຍັງຢືນທີ່ດິນນີ້ມີອາຍຸ 3 ປີ. ຖ້າວ່າ ພາຍໃນກຳນົດດັ່ງກ່າວ, ຫາກນຳໃຊ້ທີ່ດິນຖືກຕ້ອງຕາມເປົ້າໝາຍ, ຕາມລະບຽບການ ແລະ ບໍ່ມີການຕໍ່ວ່າຕໍ່ຂານທັກທ້ວງນັ້ນ. ຫາກຖືກແກ້ໄຂໄປແລ້ວຈຶ່ງຈະມີສິດສະເໜີນຳອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳແຂວງ, ນະຄອນ ເພື່ອຂໍໃບຕາດິນກຽວກັບສິດນຳໃຊ້ຢ່າງຍາວນານ”.

ມາດຕາທີ 26 ໄດ້ລະບຸໄວ້ວ່າ: “ອົງການປົກຄອງບ້ານບ່ອນທີ່ດິນບໍລິເວນນຳຕັ້ງຢູ່ເປັນຜູ້ຄົ້ນຄວ້ານຳສະເໜີຕໍ່ອົງການປົກຄອງເມືອງ, ເທດສະບານ ກຽວກັບການມອບທີ່ດິນດັ່ງກ່າວໃຫ້ບຸກຄົນ ຫລື ອົງການຈັດຕັ້ງປົກປັກຮັກສາ ແລະ ນຳໃຊ້ຕາມຄວາມເໝາະສົມ”.

ໃນກໍລະນີດິນບໍລິເວນນຳທາກໄດ້ເກີດຂຶ້ນໃນຂອບເຂດສິດນຳໃຊ້ຂອງບຸກຄົນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງໃດໜຶ່ງແລ້ວ, ຖ້າຫາກອົງການຄຸ້ມຄອງນຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫ່ງນຳ ແລະ ອົງການວິທະຍາສາດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມກວດກາເຫັນວ່າ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນດັ່ງກ່າວບໍ່ມີຜົນກະທົບອັນບໍ່ດີຕໍ່ບໍລິເວນນຳນັ້ນແລ້ວ ທີ່ດິນດັ່ງກ່າວກໍຈະຕົກຢູ່ໃນການຄອບຄອງນຳໃຊ້ຂອງບຸກຄົນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງນັ້ນຕໍ່ໄປ.

➤ ກຽວກັບກົດໝາຍທາງດ້ານປ່າໄມ້.

ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນມາດຕາ 16.2 ວ່າ: ຕ້ອງຮັບປະກັນຄວາມເປັນເອກະພາບໃນການວາງແຜນປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ.

4. ການແກ້ໄຂບັນຫາຂອງໜ່ວຍງານທີ່ກຽວຂ້ອງ.

ຊາວບ້ານກຸ່ມຜູ້ທຸກຍາກມີຄວາມຫວັງວ່າ ຈະໄດ້ເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດຫລັງຈາກເປັ່ງນຳອອກຈາກບຶງແລ້ວແຕ່ກໍບໍ່ໄດ້ ຊາວບ້ານກໍເລີຍຂຽນໃບສະເໜີໄປຫາທ້ອງການແຮງງານສະຫວັດດີການສັງຄົມເພື່ອໃຫ້ເພິ່ນພິຈາລະນາແກ້ໄຂຊ່ວຍ ແລະ ຂໍຄວາມເປັນທຳ.

ທ້ອງການແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມກໍເອົາບັນຫານັ້ນມາພິຈາລະນາ, ພ້ອມລົງມາສັງເກດຕົວຈິງກໍໄດ້ພົບບັນຫາ ແລະ ອຸປະສັກຕາມຄວາມຈິງ. ສະນັ້ນເມື່ອຈັດກອງປະຊຸມຂັ້ນເມືອງຈຶ່ງໄດ້ໃຫ້ຊາວບ້ານຂຶ້ນນຳສະເໜີສະພາບ ແລະ ເຫດການທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນບ້ານ. ຈາກນັ້ນ, ກອງປະຊຸມຈຶ່ງລົງມະຕິໃຫ້ໂຄງການຕ້ອງຈ່າຍເຂົ້າໃຫ້ຊາວບ້ານສ່ວນທີ່ຍັງບໍ່ທັນຄົບນັ້ນ. ພ້ອມທັງໃຫ້ໂຄງການນັ້ນຢຸດດຳເນີນກິດຈະກຳ.

5. ວິເຄາະບັນຫາ ແລະ ສິ່ງທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ.

ອົງປະສົບການທີ່ເກີດຂຶ້ນຫລາຍໆບ່ອນ, ເຂດໃດທີ່ມີການປະຕິບັດ ໂຄງການອາຫານເພື່ອງານຊາວບ້ານລ້ວນແລ້ວແຕ່ຢາກໄດ້ເຂົ້າມາກິນ. ໃນກໍລະນີຂອງບ້ານແກ້ງນາງອ່າງ ຊາວບ້ານມີ 2 ຈຸດປະສົງຄື: ດ້ານໜຶ່ງພວກເຂົາເຈົ້າຕ້ອງການເນື້ອທີ່ນາໃຫ້ແກ່ 10 ຄອບຄົວຜູ້ທຸກຍາກ, ດ້ານທີສອງຢາກໄດ້ເຂົ້າຂອງໂຄງການໄວ້ກິນ.

ຜ່ານການຄຳນວນ ແລະ ວິເຄາະບັນຫາຂອງໂຄງການອາຫານເພື່ອງານ ໜາຍຄວາມວ່າ ໃນຈຳນວນເຂົ້າ 17 ໂຕນຈະສາມາດລະບາຍນ້ຳອອກຈາກບຶງດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ສຳເລັດດ້ວຍການໃຊ້ແຮງງານຂອງຊາວບ້ານໃນການຂຸດຄອງລະບາຍນ້ຳອອກຈາກບຶງ.

ແຕ່ທີ່ຈິງແລ້ວປະຊາຊົນບໍ່ສາມາດໃຊ້ແຮງງານໃນການລະບາຍນ້ຳອອກຈາກບຶງນັ້ນໄດ້ຍ້ອນຢູ່ໃນສະພາບພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວນັ້ນເຕັມໄປດ້ວຍຫີນ. ຈາກນັ້ນ, ປະຊາຊົນຈຶ່ງໄດ້ພາກັນຕັດສິນໃຈຢຸດເຊົາ. ດັ່ງນັ້ນ ນາຍບ້ານຈຶ່ງຫາວິທີທາງແກ້ໄຂບັນຫາ. ໃນທີ່ສຸດອຳນາດການປົກຄອງຮ່ວມກັບຊາວບ້ານເຫັນດີເປັນເອກະພາບວ່າ ຈະຂາຍເຂົ້າສ່ວນທີ່ເຫຼືອຈຳນວນ 9 ໂຕນເພື່ອຈ້າງລົດຈີກມາຈົກຄອງລະບາຍນ້ຳ.

ອັນນີ້ເປັນການຕັດສິນໃຈທີ່ຜິດພາດຂອງອຳນາດການປົກຄອງບ້ານຮ່ວມກັບຊາວບ້ານ. ເມື່ອ ລົດຈີກດຳເນີນໄປໃນໄລຍະໜຶ່ງ, ລົດຈີກເກີດການເປ່ເພຂັດຂ້ອງກັບສຳເລັດ. ສະນັ້ນ, ຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງລົດຈີກຈຶ່ງໄດ້ຂີ່ເງິນເພື່ອຊຳລະຄ່າວຽກທີ່ໄດ້ເຮັດຜ່ານມາກ່ອນໃນມູນຄ່າ 12 ລ້ານກີບ. ໃນຄວາມເປັນຈິງແລ້ວເຂົ້າທີ່ເຫຼືອບໍ່ຄວນເອົາໄປແບ່ງກັນກິນ ຖ້າເອົາໄປຂາຍຈະໄດ້ເງິນປະມານ 9 ລ້ານກີບ. ເງິນຈຳນວນນີ້ຖ້າ, ເອົາໄປຈ່າຍແທນຄືນໃຫ້ ລູກຫ່ວາງ ຈະຍັງເຫຼືອໜີ້ພຽງແຕ່ 9 ລ້ານກີບ.

ຖ້າຫາກວ່າ ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ຊາວບ້ານມີຈິດໃຈຄິດຢາກຊ່ວຍ 10 ຄອບຄົວທຸກຍາກແທ້ຄວນຕົກລົງກັບ ລູກຫ່ວາງ ເລື່ອງການແບ່ງບັນເນື້ອທີ່ນາຈຳນວນ 3 ເຮັກຕາເຄິ່ງ. ຫາກໄລ່ເປັນມູນຄ່າຂອງເນື້ອທີ່ແລ້ວໝາຍຄວາມວ່າ 3 ລ້ານກີບຄິດເປັນເນື້ອທີ່ແລ້ວຕົກເປັນ 875 ແມັດກາເລ ສ່ວນ 9 ລ້ານກີບຈະໄດ້ເນື້ອທີ່ນາ 2625 ແມັດກາເລ. ສ່ວນເນື້ອທີ່ 875 ແມັດກາເລ ຊຶ່ງຢູ່ໃນການຄອບຄອງຂອງ ລູກຫ່ວາງນັ້ນ, ຖ້າວ່າ ຊາວບ້ານຫາເງິນມາໄດ້ອີກຕື່ມ 3 ລ້ານກີບ ຈຶ່ງເອົາໄປຊຳລະໃຫ້ ລູກຫ່ວາງ ຕາມພາຍຫລັງແລ້ວເອົາດິນສ່ວນທີ່ເຫຼືອນັ້ນກັບຄືນມາໃຫ້ຄອບຄົວທຸກຍາກຕື່ມ.

ການທີ່ຊາວບ້ານຜູ້ທຸກຍາກຂາດແຫລ່ງທຳມາຫາກິນ. ຍ່ອມສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ເສດຖະກິດຄອບຄົວຂອງເຂົາເຈົ້າ, ເພາະວ່າປະຊາຊົນສ່ວນຫລາຍຢູ່ເຂດນັ້ນອາໄສການຫາປາຂາຍເພື່ອຈະຊື້ເຂົ້າມາກິນ. ອີງຕາມການເກັບກຳຂໍ້ມູນຈາກຊາວບ້ານຄອບຄົວໜຶ່ງ, ການຫາປາໃນບຶງຂອງປະຊາຊົນບໍ່ມີເຄື່ອງມືທີ່ທັນສະໄໝ ຫລື ໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີໃດໆ, ເຂົາເຈົ້າພຽງແຕ່ໃຊ້ອຸປະກອນພື້ນເມືອງທີ່ແທດເໝາະກັບແຕ່ລະລະດູການເທົ່ານັ້ນກໍໄດ້ປາມາຕາມຄວາມຕ້ອງການ. ແຕ່ວິທີທີ່ນິຍົມໃຊ້ ແລະ ໄດ້ຮັບໝາກຜົນຫລາຍທີ່ສຸດແມ່ນການຂຸດສ້າງ ຫລື ເອີ້ນວ່າ ຫລຸມປາໃນບໍລິເວນບຶງ. ບາງຄອບຄົວທີ່ມີແຮງງານຫລາຍກໍມີຫລຸມປາໄດ້ເຖິງ 6 – 7 ຫລຸມຕໍ່ຄອບຄົວ, ຫລຸມໜຶ່ງຈະໄດ້ປາ 5–10 ກິໂລ, ຄິດໄລ່ເປັນເງິນກິໂລໜຶ່ງ 15.000 ກີບ. ນອກນີ້ຍັງມີການໃສ່ເບັດ, ມອງ, ບັງລັນແລະອື່ນໆ ສະເລ່ຍລາຍຮັບຕະຫລອດປີ 3 – 4 ລ້ານກີບຕໍ່ປີຕໍ່ຄອບຄົວ.

ດັ່ງຄໍາເວົ້າຂອງຊາວບ້ານຜູ້ທຸກຍາກເວົ້າວ່າ “ບຶງທີ່ເຄີຍທໍາມາຫາກິນ, ຊຸມສ້າງທີ່ເຄີຍສະທຸກງຽບ ກໍຖືກບຶກແຫ້ງ, ເນື້ອທີ່ນາວ່າ ຈະມອບໃຫ້ກໍບໍ່ໄດ້ສຸດທ້າຍບໍ່ໄດ້ຫຍັງຈັກຢ່າງເລີຍ”.

ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງໜ່ວຍງານແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມຂັ້ນເມືອງບໍ່ສາມາດສ້າງຄວາມໝັ້ນໃຈໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນໄດ້ ໃນການຕິດຕາມກວດກາຕິດຕໍ່ປະສານງານກັບພາກສ່ວນໂຄງການ ແລະ ໃຫ້ຄໍາປຶກສາ ເພາະນັບຕັ້ງແຕ່ລົງມືປະຕິບັດກິດຈະກຳ ກໍໄດ້ມາຕິດຕາມຄັ້ງດຽວເທົ່ານັ້ນ ເມື່ອຊາວບ້ານພົບອຸປະສັກ ກໍບໍ່ມີຜູ້ມາປຶກສາແລະຫາວິທີແກ້ໄຂ.

6. ພາກສະຫລຸບ.

ຄວາມຄິດທີ່ຢາກຊ່ວຍເຫລືອປະຊາຊົນຜູ້ທຸກຍາກນັບວ່າ ເປັນໜ້າສັນລະເສີນຢ່າງຍິ່ງໂຄງການນີ້ເປັນໂຄງການທີ່ດີ. ແຕ່ມີຄວາມຜິດພາດໃນການວາງແຜນໃຫ້ລະອຽດນັບຕັ້ງແຕ່ເບື້ອງຕົ້ນຈຶ່ງພາໃຫ້ເກີດບັນຫາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນ ບ້ານແກ້ງນາງນວນ ນີ້, ເກີດຂຶ້ນຍ້ອນຄວາມຮູ້ເທົ່າບໍ່ເຖິງການຂອງຊາວບ້ານ ຊຶ່ງເຫັນແກ່ໄດ້ພຽງແຕ່ໃນໄລຍະສັ້ນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຄໍານຶງເຖິງບັນຫາ ແລະ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ຈະຕາມມາພາຍຫລັງ. ເມື່ອຫາທາງອອກບໍ່ໄດ້, ບັນຫາແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກຂອງຊາວບ້ານກໍຍັງຄົງມີຢູ່ຕໍ່. ໃນທີ່ສຸດຊາວບ້ານຜູ້ທີ່ມີຖານະດີກໍຍັງເປັນຜູ້ໄດ້ປຽບຢູ່ໃນຊຸມຊົນ. ສ່ວນຊາວບ້ານຜູ້ທຸກຍາກກໍຍັງຖືກຢູ່ໃນສະພາບຂັດສົນ ແລະ ເພິ່ງພາຕົນເອງບໍ່ໄດ້ອີກຕໍ່ໄປ.

7. ຂໍ້ສະເໜີແນະ.

ສະເໜີອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃຫ້ເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດໃນການປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນແຫລ່ງນໍ້າ ຫລື ອອກມະຕິຕ່າງໆ ໂດຍສະເພາະໃນການຄຸ້ມຄອງບຶງທໍາມະຊາດ.

ເພື່ອຢາກປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນແຫລ່ງນໍ້າດັ່ງກ່າວໃຫ້ຍືນຍົງ. ຕ້ອງມີການປະສານສົມທົບກັບອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ອໍານາດການປົກຄອງຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ຕະຫລອດຮອດພໍ່ແມ່ປະຊາຊົນເປັນເຈົ້າການນໍາກັນ.

ກ່ອນຈະມີການເປັ່ງນໍ້າອອກຈາກບຶງຕ້ອງໃຫ້ມີນັກວິຊາການລົງໄປສຶກສາວິໄຈຂໍ້ມູນຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ຜົນກະທົບຕ່າງໆທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນຕາມມານັ້ນເສຍກ່ອນ. ເມື່ອອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ຕົກລົງເຫັນດີເປັນເອກະພາບຈຶ່ງລົງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ການອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນແຫລ່ງນໍ້າບໍ່ໄດ້ໝາຍຄວາມວ່າ ຈະສະຫງວນບໍ່ໃຫ້ຊົມໃຊ້. ແຕ່ມັນໝາຍເຖິງການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດ ໂດຍຫລີກເວັ້ນການທໍາລາຍແຫລ່ງຂະຫຍາຍພັນ ແລະ ທີ່ພັກພິງຂອງສິ່ງທີ່ມີຊີວິດທັງມວນຊຶ່ງເປັນແຫລ່ງຊອກຢູ່ຫາກິນທີ່ສໍາຄັນຂອງມະນຸດເຮົາ. ດັ່ງນັ້ນ, ທຸກໆອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກໍາລັງເຮັດວຽກເພື່ອພັດທະນາຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດບຶງໃຫ້ມີຊີວິດທີ່ດີຂຶ້ນກໍຄວນເອົາໃຈໃສ່ ແລະ ຄໍານຶງເຖິງດ້ານນີ້ເປັນບຸລິມະສິດທໍາອິດ. ທັງນີ້ກໍເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານລະບົບນິເວດວິທະຍາກໍຄືຊັບພະຍາກອນແຫລ່ງນໍ້າ ແລະ ວິຖີຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ.

ຄຳຖາມ

- ❖ ທ່ານຄວນຫາທາງອອກເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອຊາວບ້ານແນວໃດ?
- ❖ ທ່ານຄິດວ່າ ກໍລະນີສຶກສາບົດນີ້ໄດ້ສະທ້ອນໃຫ້ທ່ານຮູ້ເຖິງຫຍັງ?
- ❖ ທ່ານຄິດວ່າ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບແລ້ວບໍ?
- ❖ ທ່ານຄິດວ່າ ໂຄງການດັ່ງກ່າວໄດ້ປະຕິບັດກິດຈະກຳບັນລຸເປົ້າໝາຍແລ້ວບໍ?

ໂຄງການເຄືອຂ່າຍຂໍ້ມູນທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ

ເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການ

ເພີ່ມທະວີການນຳໃຊ້ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ໃຫ້ຍືນຍົງ ໂດຍການສົ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ຄູ່ຮ່ວມງານ.

ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການ

ເພື່ອສົ່ງເສີມທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃຫ້ມີຄວາມຮັບຮູ້, ຄວາມສາມາດ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການປຶກສາ ຫາລືກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ເພື່ອໃຫ້ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນສາມາດເຂົ້າໃຈໄດ້ ກ່ຽວກັບສິດໃນການນຳໃຊ້ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ.

ໂຄງການດຳເນີນງານ ໂດຍອີງຕາມຫຼັກການດັ່ງຕໍ່ລົງໄປນີ້

- ຄວາມເປັນເຈົ້າການຂອງຄົນລາວ
- ການຍອມຮັບຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍບົດບາດຍິ່ງ-ຊາຍ ກ່ຽວກັບປະເດັນທີ່ດິນ
- ການຍອມຮັບຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍຄວາມເປັນຊົນຊາດຊົນເຜົ່າ ແລະ ປະເພນີ ວັດທະນະທຳທ້ອງຖິ່ນ
- ຄວາມເປັນກາງ
- ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານຢ່າງເປີດກວ້າງ
- ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ
- ການມີສ່ວນຮ່ວມ

ໂຄງການເຄືອຂ່າຍຂໍ້ມູນທີ່ດິນ ແລະ
 ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ
 ອົງການບ້ານຈຸດສຸມສາກົນ
 ຕູ້ ປ.ນ. 4697
 ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ
 +856 (0)21 312519

ອີ່ແມວ: info@rightslinklao.org
www.rightslinklao.org